

Beleidsnota dyslexie 2023-2024

Inleiding: wat is dyslexie?

Dyslexie is een leerstoornis. Deze kan voorkomen op alle intelligentieniveaus en maakt dat leerlingen problemen ondervinden op verschillende gebieden zoals lezen, schrijven, woorden vinden, automatiseren, werkgeheugen enz. Dit verschilt per persoon met dyslexie en is aan de orde bij alle schoolvakken.

Signalering dyslexie op 't Rijks

Docenten op het Rijks, zowel mentoren als D-coaches als vakdocenten hebben kennis van dyslexie en kunnen bij vermoeden dit uiten bij de mentor bijvoorbeeld bij opvallende schrijffouten, tijdgebrek of n.a.v. een gesprek. De mentor kan dan een aanvraag tot screening doen. N.a.v. het onderzoeken van gegevens neemt de afdeling RT contact op met de ouders met de vraag of er een dyslexiescreening op school mag worden afgenomen. Ouders kunnen bij een vermoeden van dyslexie dit bij de mentor aangeven. Voor deze screening wordt eveneens gekeken naar de scores van spelling en lezen op de basisschool en eventueel ook naar de resultaten bij de leervakken op school. Hierbij werkt het VO anders dan de basisschool, waar alleen leerlingen met de laagste scores in cito of cijfers gescreend kunnen worden. Als de screening aanleiding geeft tot het adviseren van verder onderzoek, kunnen de ouders bij een onderzoeksbureau naar keuze een dyslexie onderzoek laten doen. Ook staat het hen vrij dit niet te doen wanneer zij dit niet wenselijk vinden. Ouders maken zelf een afspraak en de kosten voor het onderzoek zijn voor de ouders. 't Rijks draagt 100 Euro bij aan de kosten hiervan en wanneer het inkomen van de ouders niet toereikend is, kan men een beroep doen op de Stichting Leergeld.

Dyslexie

Dyslexie wordt erkend als aan de volgende voorwaarden is voldaan: Het onderzoeksbureau moet een dyslexieverklaring en een volledig onderzoeksrapport afgeven. Dit onderzoeksbureau is gekwalificeerd voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek en beschikt over specialistische kennis op het gebied van leerstoornissen en de onderwijsbelemmeringen die daarmee kunnen samengaan.

Gesprek met ouders en leerling.

Wanneer de dyslexieverklaring bij de RT is afgegeven (op papier of digitaal) zal er een afspraak worden in gepland om de faciliteiten te bespreken en het hulpmiddel Alinea worden uitgelegd. Bij de brugklas wordt dit aan de leerlingen uitgelegd en krijgen de ouders de informatie per mail. De mentor zorgt dat de docenten op de hoogte worden gebracht en rekening houden met deze faciliteiten.

Bijeenkomsten brugklasleerlingen met dyslexie

Voor brugklasleerlingen met dyslexie organiseert het RT-team twee bijeenkomsten. Deze algemene bijeenkomsten zijn verplicht. Hierin legt de RT het beleid en de afspraken uit en vervolgens krijgen de leerlingen het hulpmiddel Alinea uitgelegd en oefenen zij samen.

Remedial teaching

Dyslexie is een leerstoornis en kan niet verholpen worden. Indien u hiervoor structurele hulp verlangt in de vorm van bijles bijvoorbeeld, dan valt deze hulp buiten het zorgpakket van 't Rijks. Wél is het mogelijk dat een mentor een aanvraag tot RT-begeleiding indient voor een vak of bepaalde vakken als een leerling dat nodig heeft. Dit beslaat echter altijd maar 6 keer. Als daarna blijkt dat er meer ondersteuning nodig is voor de leerling met dyslexie, dan valt dit niet meer onder de verantwoordelijkheid van de school.

Dyslexiecoach

De dyslexiecoach (D-coach) is het aanspreekpunt voor de leerling met dyslexie. Dit is een docent die de leerling gaat helpen en meer zelfredzaam maakt. Dit houdt niet in dat er bijles gegeven wordt voor een bepaald vak. Tips betreffende studievaardigheden zouden wel tot de taken kunnen behoren. De coach houdt elke rapportperiode minimaal één gesprek met de leerling. Tussendoor kan er natuurlijk ook contact gelegd worden. De intentie is dat dit een talentdocent is die ook lesgeeft aan uw kind. De D-coach spreekt met de leerling bij eventuele onduidelijkheden of conflicten betreffende dyslexie. Ook beantwoordt hij de vragen van de leerlingen in samenwerking met het RT-team. De D-coach leert de leerling om op te komen voor zijn belangen betreffende dyslexie. Voor algemene schoolse zaken blijft de mentor het eerste aanspreekpunt. In de brugklas, of in het jaar dat een kind later in de schoolloopbaan een verklaring krijgt, heeft iedereen automatisch recht op een dyslexiecoach.

Daarna mogen leerlingen en of ouders/ verzorgers aan het begin van het schooljaar aangeven of er nog behoefte aan is. De afdeling RT stuurt hierover een brief.

Afspraken en aanbevelingen t.a.v. dyslexie

Een leerling kan alleen aanspraak maken op de gemaakte afspraken en aanbevelingen, indien er een officieel rapport op school aanwezig is. Volgens dit rapport moet er sprake zijn van dyslexie.

Tijdverlenging

Tijdens de toetsbanden in de bovenbouw en de toetsweken is dit automatisch geregeld, te weten 15 minuten verlenging per 50 minuten bij toetsen. Bij het examen bestaat de verlenging uit maximaal 30 minuten verlenging. Bij proefwerken die in de klas afgenomen worden krijgt de leerling vermindering van 1 of meerdere opgaven. Dat betekent dat bij sommige opgaven staat dat leerlingen met dyslexie ze niet hoeven te maken. Dit levert dan enige tijdswinst op. De regel hierbij is dat de leerling de d-vragen óf allemaal wél maakt óf allemaal niet.

Aangepast begeleidingsplan

In het derde leerjaar komt het in incidentele gevallen voor dat een leerling een diepe onvoldoende staat voor Frans en/of Duits, terwijl wij zien dat de leerling zich optimaal inzet en andere vakken veel beter gaan. Dit vormt uiteraard een bedreiging voor het overgaan naar het vierde leerjaar. In dergelijke gevallen kijkt de afdeling RT of het mogelijk is een aangepast begeleidingsplan (ABP) te maken voor de leerling. Hierbij wordt gekeken naar de onderdelen van het vak die de leerling wél goed kan waardoor een iets evenwichtiger studiebelasting en resultatenbeeld ontstaat. Voorwaarde is dat dit vak in de bovenbouw niet gekozen wordt én dat de leerling zich wel duidelijk inzet voor het aan te passen vak. Om maatwerk te leveren en een goed besluit te nemen is een gesprek met de decaan (RT'er en/of mentor) van belang voor de vervolgopleiding. Een ABP komt tot stand onder leiding van een RT'er in samenwerking met de leerling en de desbetreffende talendocent. Aangezien het om maatwerk gaat, is geen enkel ABP per leerling gelijk.

Hulpmiddelen

Sinds 2021 heeft het Rijks na gedegen onderzoek gekozen voor het digitale hulpmiddel Alinea. 't Rijks verstrekt dit account gratis aan elke leerling met dyslexie, omdat wij onze leerlingen optimale kansen willen geven. Zoals eerder genoemd, krijgen brugklassers hiervoor een centrale bijeenkomst om te oefenen. Daarnaast mogen zij gebruik maken van een vraagmoment/inloopmoment waarop er iemand van de RT beschikbaar is om vragen over Alinea te beantwoorden. Van tevoren wel aanmelden via RT@rsgrijks.nl Leerlingen, die later in hun schoolloopbaan een dyslexieverklaring krijgen, ontvangen ook uitleg over dit hulpmiddel bij het doornemen van de faciliteiten. Tevens wordt informatie hierover per mail toegezonden.

Algemeen geldende afspraken op 't Rijks:

De leerling:

1. Bij toetsen : de leerling schrijft altijd D boven een blaadje, bij voorkeur op elke bladzijde.
2. Bij twijfel over tijdverlenging of vermindering van vragen, stelt de leerling vragen hierover aan de docent vóórdat de toets begint.
3. Bij onduidelijkheid over een normering met betrekking tot een zogeheten dyslexievraag doet de leerling eerst navraag bij de docent. Wanneer een en ander niet duidelijk is kan de leerling contact opnemen met de D-coach of iemand van de remedial teaching.

De docenten:

1. De vakgroep Nederlands beoordeelt spelfouten alleen in het onderdeel spelling, waarbij de leerling met dyslexie nooit lager kan scoren dan het cijfer 3. In de bovenbouw wordt er geen rekening gehouden met de spellingfouten conform de exameneisen.
Bij Engels, Frans en (vanaf het 2de leerjaar) Duits worden de spelfouten wel aangestreept, maar er wordt maximaal één punt (van het eindcijfer) afgetrokken voor spelfouten. Dit geldt voor alle schriftelijke opdrachten en toetsen. Bij de genoemde vakgroepen wordt één docent aangewezen die bij onduidelijkheden beslist. Buiten de talen telt men spelfouten niet mee.
2. Docenten zien erop toe dat leerlingen met dyslexie voldoende tijd krijgen bij schriftelijke toetsen. Voor de leerlingen met dyslexie geldt dat zij bij een klassenproefwerk vermindering van vragen krijgen, deze worden aangeduid als d-vragen.
Bij een Centraal Proefwerk (toetsweek) van 50 minuten geldt, dat een leerling een kwartier langer mag doorwerken. De leerlingen met dyslexie zitten dan aan de zijkant van het lokaal. Wel krijgen ze uiteraard nog pauze na die tijd. Bij een SE of het CSE krijgen de leerlingen bij toetsen van 2 uur of langer een half uur tijdsverlenging.
Verder dient er bij andere vormen van toetsing (zoals een PO) ook rekening gehouden worden met extra tijd/ vermindering van vragen.
3. In principe biedt het Rijks geen vergrotingen aan. Lettergrootte 12 wordt algemeen erkend als adequaat voor leerlingen met een leesbeperking. Het bij het examen gehanteerde lettertype is Arial. Vanaf 2013 worden alle SE's in Arial 12 aangeboden. Het gebruik van andere hulpmiddelen zoals een lees liniaal is wel toegestaan.
4. Bij luistertoetsen Engels, Frans en Duits worden langere pauzes ingelast of wordt gewerkt met speciale versies. Dit geldt voor alle soorten toetsen. Als er een aparte luistertoetsbijeenkomst is voor leerlingen met dyslexie, zijn de leerlingen verplicht hieraan deel te nemen.
5. Behaalde rapportcijfers tellen het hele schooljaar mee. Indien tijdens de schoolloopbaan in een rapportperiode dyslexie bij een leerling wordt geconstateerd, wordt er rekening gehouden dat de vorige cijfers niet representatief zijn en wordt gevraagd de eerder gemaakte toetsen die nog in het bezit zijn van de docent nog eens te corrigeren op dyslexiefouten. Uiteraard dient het hierbij te gaan om resultaten die het gevolg zijn van dyslexie. (Dit geldt niet voor de creatieve vakken). In het examenjaar zijn echter de exameneisen bindend en kan dit anders zijn.
6. Het toegestane hulpmiddel bij het CE is het hulpmiddel Alinea. Dit wordt door enkele leerlingen gebruikt bij toetsen en het CE. Zij voldoen aan de voorwaarden met goedkeuring van de zorgcoördinator in overleg met de RT. Andere hulpmiddelen (zoals de lex-app en luisterboeken) mogen in de klas (in overleg met de docent of RT-er) en uiteraard thuis gebruikt worden. Het Rijks verstrekt sinds september 2020 inlogcodes voor de software van Alinea, zodat deze kan worden gedownload thuis op de PC of laptop. De leerlingen kunnen de onlineversie van Alinea op het chromebook zetten en tevens de app downloaden op de telefoon. Met deze app kunnen foto's worden gemaakt en kunnen zo teksten worden voorgelezen, die niet digitaal beschikbaar zijn.

Overzicht

	Centraal examen	SE (school- examen)	Toets in de bovenbouw (geen SE)	Toets in de onderbouw
Extra tijd	Alle leerlingen met een dyslexie-verklaring	Alle leerlingen met een dyslexie-verklaring	Alle leerlingen met een dyslexie-verklaring hoeven de D-vragen niet te maken, er is geen extra tijd. Behalve in de toetsweek of toetsbanden dan zijn er geen D-vragen maar wel extra tijd.	Alle leerlingen met een dyslexie-verklaring hoeven de D-vragen niet te maken, er is geen extra tijd. Behalve in de toetsweek dan zijn er geen D-vragen maar wel extra tijd.
Hulpmiddel Alinea	Tijdens lessen altijd, bij examen als voldaan is aan de criteria.	Tijdens lessen altijd, bij het school-examen als voldaan is aan de criteria.	Tijdens lessen altijd, bij toetsen als voldaan is aan de criteria.	Tijdens lessen altijd, bij toetsen als voldaan is aan de criteria.
D-coach	nvt	nvt	Op aanvraag	Brugklas automatisch, daarna op aanvraag
Spellingfouten	Conform de examen eisen bij Nederlands geen rekening houden met spellingfouten, overige vakken wel.	Conform de examen eisen bij Nederlands geen rekening houden met spellingfouten, overige vakken wel.	Wel rekening houden met spellingfouten. Bij Nederlands specifieke afspraken.	Wel rekening houden met spellingfouten. Bij Nederlands specifieke afspraken.
begeleiding	Bij de vakdocenten.	Bij de vakdocenten.	Aangeven bij de mentor, aanvragen van bijles, tutor.	Op aanvraag RT. In overleg met mentor taalvaardigheid, rekenvaardigheid, studievoordigheid of

				huiswerkbegleiding. Brugklas 2 verplichte bijeenkomsten
--	--	--	--	---